Riina Nousiainen

19.11.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto 20.11. klo 11.30

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain ja koulutuksen korvaamisesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta, HE 168/2024 vp

Lausunnon keskeiset huomiot

- STTK arvioi, että koulutusvähennys ei ole onnistunut alkuperäisessä tavoitteessaan edistää työntekijöiden osaamisen kehittämistä, muutostilanteisiin varautumista ja työurien pidentymistä.
- Koulutusvähennyksen lakkauttamisen sijaan olisi ollut tarkoituksenmukaista etsiä vaikuttavampia tapoja verovähennyksen kohdentamiselle.

Koulutusvähennyksen alkuperäisenä tavoitteena oli edistää työntekijöiden osaamisen kehittämistä, muutostilanteisiin varautumista ja työurien pidentymistä. Koulutusvähennyksen käyttö on jäänyt odotettua vähäisemmäksi, eikä koulutusvähennys näytä lisänneen työntekijöiden koulutusta yrityksissä.

Työolobarometrin mukaan osallistuminen työnantajan tarjoamaan koulutukseen heikentyi merkittävästi koronapandemian alun jälkeen, ja osallistumisaste näyttää jääneen pysyvämmin alhaiseksi. Vuosina 2021–2023 työnantajan tarjoamaan koulutukseen osallistui vain 40 prosenttia työntekijöistä, kun edeltävän kymmenen vuoden aikana osallistumisaste oli yli 50 prosenttia. Eurostatin tilastoihin perustuvassa EU-maiden välisessä vertailussa työnantajien panostukset henkilöstön koulutukseen ovat Suomessa selvästi alle EU-maiden keskitason. Tilanteessa on merkittävästi parannettavaa, ja investoinnit osaamiseen ovat myös työn tuottavuuden parantamisen kannalta keskeisiä.

STTK pitää erittäin valitettavana, että hallituksen esityksestä puuttuu kokonaan vaihtoehtojen tarkastelu. STTK katsoo, että koulutusvähennyksen lakkauttamisen sijaan olisi ollut tarkoituksenmukaista etsiä vaikuttavampia tapoja verovähennyksen kohdentumiselle.

Riina Nousiainen 19.11.2024

Koulutusvähennyksen voisi kohdentaa esimerkiksi työyhteisöihin, joiden henkilöstöön digitaalisen ja vihreän siirtymän toimilla on suurin vaikutus. Koulutusvähennyksen voisi myös kohdentaa huoltovarmuuden kannalta keskeisen osaamisen vahvistamiseen.

Lisätietoja: Riina Nousiainen, asiantuntija (koulutus ja osaaminen)
riina.nousiainen@sttk.fi
puh. 050 310 6056